

Bart De Moor was van 1991-1999 adviseur en kabinetschef van verschillende ministers van wetenschaps- en technologiebeleid. Hij is gewoon hoogleraar aan de K.U.Leuven, met onderzoek in systeemtheorie, regeltechniek en bioinformatica. Hij is oprichter en bestuurder van verschillende spin-off bedrijven en kennisinstellingen.

De paradoxen van het innovatiebeleid

Sinds kort heeft Wallonië een heus Marshall-plan van 1 miljard euro: De Waalse regionale economie is dringend aan meer zuurstof toe. *“Eindelijk”, zo verzucht men in Vlaanderen, “want beter een te duchten concurrent naast de deur dan een bedelend buurgewest!”*

De voorbije 10 jaar hebben wij zelf immers grote inspanningen geleverd voor wetenschap, technologie en innovatie. Het recente Vlaamse Indicatorenboek terzake bevat een indrukwekkend arsenaal aan cijfers die de budgettaire inhaalbeweging overtuigend illustreren. Voor wat betreft de input-indicatoren, zoals de grootte van investeringen in onderzoek en ontwikkeling, zowel door overheid als bedrijven, wijzen de gradiënten weliswaar in de goede richting, maar zijn ze nog niet sterk genoeg.

De grootste uitdagingen zitten echter langs de output-zijde. Zoals de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid onlangs poneerde in het Vlaams Parlement, blijft de omzetting van kennis in innovatie, in ondernemen en in economische activiteit ondermaats. Vergeleken met andere Europese landen en regio's scoren we eerder gemiddeld op de 11 innovatie-kernindicatoren die werden opgesteld bij het afsluiten van het Innovatiepact in 2003. Goed is niet goed genoeg! Vlaanderen scoort ronduit slecht voor aantallen hooggeschoolden in wetenschap en technologie, en ook voor menselijk potentieel in onderzoek. Vlaanderen scoort slecht op het gebied van start- en zaakapitaal. Vlaanderen blijft een gemiddelde speler voor de tewerkstellingsgraad in (medium-)high-techindustrie. Nochtans is het creëren van jobs en toegevoegde waarde absoluut essentieel. Jobcreatie enerzijds omdat onze activiteitsgraad van 60 % ondermaats is om onze te hoge afhankelijkheidsgraad (sociale uitkeringen en pensioenen) in stand te houden. Creatie van toegevoegde waarde anderzijds omdat we alleen zo de Chinese economische tsunami het hoofd kunnen bieden.

Hoe kunnen we de kennistransfer uit onze kennisinstellingen zoals IMEC en VIB, die technologisch en weten-

schappelijk uitstekend scoren, verbeteren? Hoe kunnen we onze universiteiten nog meer stimuleren tot valorisatie van het wetenschappelijk onderzoek? Hoe kunnen we de hervormingsrevolutie in ons hoger onderwijs, de herschikking in associaties, de academisering van de hogescholen, aangrijpen om meer jongeren in de richting van wetenschap en technologie te bewegen? Hoe kunnen we de ondernemingszin aanscherpen? Hoe kunnen we de interactie tussen bedrijven, beroepsorganisaties en het onderwijs initiëren? Waarom staat in de top-20 van grootste (Belgische) groei-bedrijven, zo weinig high-tech? Hoe komt het dat Vlaamse high-tech parels ten prooi vallen aan buitenlandse overnemers? Waarom telt zelfs de GIMV nog amper 36 % Belgische bedrijven in haar portfolio?

We blijken ook meesters te zijn in economisch masochisme. De complexiteit van de besluitvorming maakt een consistente economische en technologische beleidsvoering onmogelijk. De bevoegdheidsafbakening i.v.m. subsidies en steunmaatregelen, (de)fiscaliteit, e.d., tussen regionale, federale en Europese overheden zijn nodeloos complex. Onze (para)fiscale druk is de grootste in de wereld. De regelgeving inzake milieu, intellectuele rechten, competitiviteit e.d., werkt verstikkend.

DE OMZETTING VAN KENNIS IN INNOVATIE, IN ONDERNEMEN EN IN ECONOMISCHE ACTIVITEIT BLIJFT ONDERMAATS.

De potentiële impact van de politiek op dit alles is groot, jammer genoeg ook de onverschilligheid van de burger. Alles hangt met alles samen. Het aantal werkgoepen, commissies, think tanks, adviesraden, ... dat zich op alle beleidsniveaus, gevraagd en ongevraagd, buigt over de verschillende deelproblematieken, is niet meer te overzien. Maar wie overziet nog het geheel?

Zijn de analyses intussen niet genoegzaam bekend? Is het niet hoog tijd om met z'n allen – de ingenieurs voorop – tot meer consistente actie over te gaan? De Vlaamse meerjarenbegroting voorziet 525 miljoen euro extra voor innovatie en economie. Het budget is er. Nu nog een plan. ■